

Yhteisten aineiden ja ammatillisten aineiden yhteistyön kehittäminen

Pasi Tahvanainen

**Kehittämishankeraportti
Syyskuu 2006**

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Tahvanainen Pasi	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 19	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi Yhteisten aineiden opetuksen ja ammatillisen opetuksen yhteistyön kehittäminen		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu, Jyväskylän ammattikorkeakoulu		
Työn ohjaaja(t) Vänskä Kirsti		
Toimeksiantaja(t) Pohjois-Karjalan Ammattiopisto Outokumpu		
Tiivistelmä Kehittämishankkeeni aiheena on yhteisten aineiden opetuksen ja ammatillisen opetuksen kehittäminen ammatillisessa koulutuksessa. Tavoitteena on laadukkaampi yhteinen opetus, jossa osataan paremmin huomioida eri ammattialojen erityistarpeet. Tämä voi luoda uusia opetusmenetelmiä. Eri alojen opetushenkilöstön yhteistyön ja vuorovaikutuksen kuvaamiseen soveltuu moniammatillista yhteistyötä käsittelevä tietokirjallisuus. Avainkäsitteitä ovat asiakaslähtöisyys, rooleja koskeva rajojen ylitys ja verkostot. Käytännössä toteutimme 2005–2006 Pohjois-Karjalan ammattiopisto Outokummun yhteisten opintojen yksikön vierailuja ammatillisille aloille. Tapaamisissa keskeisiksi teemoiksi nousivat yksiköiden välinen yhteistyö, opiskelijoiden asenteiden ja motivaation parantaminen, tilat ja välineet sekä yhteisten aineiden opetuksen luonne. Kehittämisideoita syntyi myös ainekohtaisesti. Yhteistyötä halutaan jatkaa, ja 2006 - 2007 ammatilliset yksiköt vierailevat puolestaan yhteisten opintojen yksikössä.		
Avainsanat (asiasanat) Moniammatillisuus, yhteistyö, yhteiset opinnot		
Muut tiedot Raportointiohje vierailuille		

Tahvanainen Pasi	Type of Publication Development project report			
	Pages 19	Language Fin		
	Confidential ☐ Until _____			
Title Development of co-operation between general and vocational Subjects				
Degree Programme Teacher education collage				
Tutor(s) Vänskä Kirsti				
Assigned by North - Karelia collage, Outokumpu				
Abstract The subject of my development project is development of co-operation between general and professional studies. The Aim is good -quality teaching in general subjects where the needs of different vocational sectors can better be taken into consideration. This may create some new teaching methods. Nonfiction books considering multi-professional collaboration are suitable for showing the co-operation between teachers and other professionals in education. Keywords are essence of client, crossovers of borders and networks. In practice we arranged during the school year 2005-2006 some visits between the department of general studies and departments of vocational studies at North Karelia collage Outokumpu. During the visits the most important topics were co-operation between the departments, better motivation and outlook of students, equipment and classrooms etc. and the nature of general studies. Some ideas were invented also to some specific subjects. The co-operation will go on and during the school year 2006-2007 vocational departments will visit the department of general studies.				
Keywords Multiprofessional, co-operation, general studies				
Miscellaneous Report instructions for the visits				

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO.....	5
2 MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖ.....	8
3 HANKKEEN TOTEUTUS KÄYTÄNNÖSÄ.....	10
3.1 Yhteenvetoa vierailuista aloilla.....	11
3.2 Yhteenvetoa ainekohtaisesti.....	13
3.2.1 Kielet.....	13
3.2.2 Liikunta ja terveystieteet.....	13
3.2.3 Matemaattis-luonnontieteelliset aineet.....	14
3.2.4 Äidinkieli.....	14
3.2.5 Vapaasti valittavat opinnot.....	14
4 POHDINTA.....	15
LÄHTEET.....	18
LIITE	

1 JOHDANTO

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymässä on lukuvuoden 2004–2005 aikana käytetty toiminnan kehittämiseksi ammattiopistoissa EFQM-mallin mukaista laatutyömallia. Muun muassa henkilöstön työolobarometri sekä opiskelijoiden päättökyselyt ovat tiedonkeruuvälineitä tähän työhön. Näiden pohjalta ammattiopistot ovat nostaneet omia kehittämiskohteitaan.

Ammattiopisto Outokummun yhdeksi strategiseksi tavoitteeksi lukuvuodelle 2005–2006 on asetettu (kehittämisyhtymässä) seuraava:

Oppilaitoksen yksiköiden toimiva sisäinen yhteistyö edistää asiakastyytyväisyyttä ja organisaation kehittymistä.

Kehittämishankkeeni on pohtia keinoja, joiden avulla yhteisen opetuksen yksikkö voi edistää yhteistyötä yhteisen ja ammatillisen opetuksen yksiköiden välillä. Tavoitteena on laadukkaampi yhteinen opetus, jossa osataan paremmin huomioida eri ammattialojen erityistarpeet ja mahdollisesti uusien opetuksellisten menetelmien kehittäminen ja toteuttaminen. Lisäksi tavoitteena on kehittää yhteisen opetuksen opettajan työelämäjaksoja.

Oppilaitoksemme on monialainen oppilaitos, jossa on tekniikan ja liikenteen koulutusta, kulttuurialan koulutusta sekä sosiaali- ja terveysalan koulutusta. Perustutkinto-opiskelijoita meillä oli keväällä 2006 yhteensä 662, joista suurimpana kulttuuriala. Kulttuurialan opiskelijoita oli 354. Sosiaali- ja terveysalalla opiskelijoita oli 168. Tekniikan ja liikenteen opiskelijamäärä oli yhteensä 132. Opetushenkilöstöä meillä oli noin 60 henkilöä. Oppilaitoksemme sijaitsee monissa eri toimipisteissä, mikä vaikeuttaa yhteistyötä eri koulutusohjelmien välillä.

Oppilaitoksemme on organisoitunut niin, että eri koulutusalat hallinnoivat, suunnittelevat ja toteuttavat itsenäisesti koulutustaan. Meillä on oma yhteisten opintojen yksikkö, jonka tehtävänä on järjestää ja toteuttaa opiskelijoille yhteiset opinnot (20 ov) sekä vapaasti valittavat opinnot (10 ov). Lisäksi yksikkömme tehtäviin kuuluu osaamisen tunnustaminen. Yksikössämme työskentelee neljä päätoimista opettajaa, ja lisäksi joitakin opintokokonaisuuksia tai opintojaksoja opettavat sivutoimiset opettajat.

Oppilaitoksessamme toteutetaan viisijaksojärjestelmää. Yhteiset ja valinnaiset opinnot suoritetaan neljässä eri y-jaksossa kolmen vuoden aikana. Y-jaksot sisältävät sekä yhteisiä opintoja että vapaasti valittavia opintoja.

Yhteisten opintojen jaksojen sisällöt ovat:

Y1

1 ov äidinkieli
 1 ov englanti
 1 ov matematiikka
 ½ ov liikunta
 1 ov valinnaisia
 3 ov vapaasti valittavia

Y2

1 ov äidinkieli
 1 ov englanti
 1 ov matematiikka
 ½ ov liikunta
 1 ov valinnaisia
 2 ov vapaasti valittavia

Y3

1 ov äidinkieli
 1 ov ruotsi
 1 ov kemia
 1 ov taide ja kulttuuri
 ½ ov terveystieto
 1 ov valinnaisia
 2 ov vapaasti valittavat

Y4

1 ov äidinkieli
 1 ov matematiikka
 1 ov työelämätiето
 ½ ov terveystieto
 1 ov valinnaisia
 3 ov vapaasti valittavat

Toimin oppilaitoksessa yhteisten aineiden opetuksessa, jossa opetan liikuntaa ja terveystieteitä. Lisäksi työtehtäviini kuuluu hallinnollisia tehtäviä, joiden myötä olen päässyt kehittämään toisen asteen koulutusta. Kiinnostus kehittää yhteistyötä eri yksiköiden välillä nousi omasta halusta kehittää oppilaitoksemme työskentelykulttuuria sekä työyhteisön laatutyöstä esille nousseista kehittämistarpeista.

Tietoa olen kerännyt kirjallisuudesta sekä vierailuista ammatillisiin yksiköihin lukuvuoden 2005 – 2006 aikana. Yksikkömme opettajat ovat laatineet vierailuista raportteja (liite 1), joista olen tehnyt yhteenvedon.

2 MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖ

Seuraavassa luvussa käsittelen moniammatilliseen yhteistyöhön liittyviä käsitteitä aihetta liittyvän kirjallisuuden valossa. Lähteenä olen käyttänyt Kaarina Isoherrasen (2005) teosta Moniammatillinen yhteistyö. Moniammatillista yhteistyötä voidaan käyttää erilaisissa tilanteissa, suunnittelussa, hallinnollisissa ratkaisuissa sekä päivittäisten ongelmien selvittelyssä. Moniammatillisuutta on lähdetty hyödyntämään asiakasyhteistyössä sosiaali- ja terveysalalla, mutta mielestäni tällainen yhteistyö soveltuu varsin hyvin opetuslallekin, jossa tehdään asiakaslähtöistä yhteistyötä eri aloja edustavien ammatillisten opettajien ja muun opetushenkilöstön kesken.

Tarkemmin moniammatillisuutta kuvataan eri asiantuntijoiden työskentelynä, jossa pyritään huomioimaan asiakkaan kokonaisuus. Yhteisessä tiedon prosessoinnissa eri asiantuntijoiden tiedot ja taidot integroidaan yhteen asiakaslähtöisesti. (Isoherranen 2005, 14.)

Yhteistyön sisällöt

Toimintaympäristöstä riippumatta moniammatillisessa yhteistyössä korostuu viisi kohtaa (Isoherranen 2005, 14): asiakaslähtöisyys, tiedon ja eri näkökulmien kokoaminen yhteen, vuorovaikutteinen yhteistyö, rajojen ylitys ja verkoston luominen.

Lähtökohtana on asiakas, joka pyritään huomioimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Asiakkaan tilanteeseen liittyvää tietoa kerätään ja jaetaan yhteistyössä eri toimijoiden kesken.

Yhteistyön yhteydessä puhutaan usein myös synenergiasta. Synenergiaa syntyy silloin, kun ryhmän yhteinen suoritus tuottaa pa-

remman tuloksen kuin ryhmän yksittäisten jäsenten suoritukset yhteensä.

Vuorovaikutteisella yhteistyöllä tarkoitetaan vuorovaikutuksen merkityksen hahmottamista ja siihen vaikuttamista.

Rajojen ylitys on organisaatioiden, yhteisöjen ja roolien rajoja koskevien sääntöjen ylittämistä sovitulla tavalla ja joustavasti.

Moniammatillisen yhteistyön verkostot ovat suhteita, jotka yhdistävät ennalta määritellyn joukon ihmisiä, organisaatioita, kohteita ja tapah-
tumia.

Verkostotyöllä tarkoitetaan työntekijän tai työryhmän toimintaperiaatetta ottaa huomioon asiakkaan sosiaalinen verkko kaikissa tilanteissa. (Isoherranen 2005, 15, 16.)

Moniammatillisesti työskentelevää työryhmää kuvaavat seuraavat keskeiset periaatteet:

- kyky jakaa tietoa ymmärrettävästi
- ammatillisten rajojen väljyys
- kyky ottaa yhteistä vastuuta
- halukkuus olla samanaikaisesti oppija ja erikoisasiantuntija
- valmius sopeuttaa rooleja tiimin sisällä asiakkaan tarpeista lähtien

(Isoherranen 2005, 17).

Työelämän vanhat hierarkkiset rakenteet ovat osoittautuneet tehottomiksi mm. tiedon lisääntymisen, tietotekniikan kehittymisen ja asiakaslähtöisen työotteen kasvaneiden vaatimusten myötä. Työn organisoituminen tiimeihin ja verkostoihin nähdäänkin nyt tärkeänä askeleena kohti laadukkaampaa ja asiakaslähtöisempää työtä. Tiimi- ja verkko-organisaatio vastaa aikamme kehityshaasteisiin myös sii-

nä mielessä, että se mahdollistaa vallan ja vastuun siirtämistä organisaation alemmille tasoille. (Isoherranen 2005, 68.)

Työyhteisöjen uudistumista tarkastaessa on huomattava, ettei ole olemassa yhtä toimivaa mallia, jota voitaisiin soveltaa kaikkiin organisaatioihin ja toimintaympäristöihin. Ei ole olemassa esimerkiksi yhtä moniammatillisen tiimin mallia, joka toimisi hyvin kaikkialla. (Isoherranen 2005, 51.)

3 HANKKEEN TOTEUTUS KÄYTÄNNÖSSÄ

Yksikkömme opettajat vierailivat lukuvuoden 2005 - 2006 aikana Ammattiopisto Outokummun eri ammatillisissa yksiköissä. Tarkoituksena oli tutustua eri koulutusalojen toimitiloihin, opetussisältöihin ja opiskelijoiden ammatilliseen arkeen, joista laadittiin raportit (liite1). Lisäksi yhteisten opintojen opintosisällöistä kertominen ja yksiköiden tarpeet ja toiveet yhteistä opetusta kohtaan nousivat keskusteluissa esille. Tarkoituksena oli kehittää yhteistyötä ja integraatiota yhteisen ja ammatillisen opetuksen välille. Yhteistyön kehittymisellä oli tarkoitus lisätä asiakastyytyvääisyyttä, kehittää organisaatiota ja opetusmenetelmiä.

Vierailuiden ajankohdat olivat seuraavasti:

Tekniikan ala 25.10. ja 8.11. Kulttuuriala 15.11. 2005, 22.11.2005, 29.11.2005, 26.4.2006 ja 3.5.2006. Sosiaali- ja terveysala 10.5.2006. Opettajillemme oli resursoitu vierailuihin 32 tuntia ja yritimme järjestää ne tiistai-iltapäivisin. Tehtävänäni oli vastata vierailuiden organisoinnista.

Yhteisen opetuksen suunnittelukokouksessa 11.8.2006 kävimme läpi vierailujemme tuloksia ja sovimme jatkotoimenpiteistä lukuvuodelle 2006 - 2007.

3.1 Yhteenvetoa vierailuista aloilla

Monista raporteista sekä ammatillisten yksikköjen palautteista tuli ilmi, että opimme tuntemaan toisiamme ja työtämme paremmin vierailuiden aikana. Takalan (2004, 18) mukaan emme voi ohittaa sitä tosiseikkaa, että työyhteisössämme on erilaisia ja erityylisiä opettajia: joidenkin kanssa yhteistyö sujuu itsestään, joidenkin kanssa se ei ole niin helppoa. Mielestäni erilaisuutta ei pitäisi nähdä esteenä vaan suurena mahdollisuutena kehittäessä yhteistyötä työyhteisöissä. Myös Isoherranen (2005, 138) kirjoittaa asiasta näin: ”Yhteistyön laajentuessa yli sektorirajojen syntyy moniammatillisia uusia haasteita. Kun lähtökohtana on asiakas ja organisaatorajoja ylittää, tulevat toisten yksiköiden ja organisaatioiden tuntemus sekä hyvät yhteydet verkostoon entistä tärkeämmiksi.” Takala (2004, 15) on taas sitä mieltä, että kun tunnetaan opetussuunnitelmia, löytyy myös yhteisiä intressejä ammatillisen opetuksen ja yhteisen opetuksen välille.

Pohdimme, miten saisimme parannettua opiskelijoiden **asennetta** ja **motivaatiota** yhteistä opetusta kohtaan. Koskela (2003, 256 - 257) kirjoittaa mielenkiintoisen näkökulman opiskelijan sitoutumista opintoihinsa. Opiskeluun tai opintoihin sitoutuminen tai sitoutumattomuus on opiskelijan itsensä tekemä päätös, johon vaikuttavat monet ulkoiset voimat, mm. opettajat, luokkakaverit, oppilaitoksen ominaisuudet jne. Nämä tekijät eivät ole aivan yksiselitteisiä, mikä luo opetushenkilöstölle haasteita, miten vaikuttaa opiskelijan motivaatioon ja sitoutumiseen.

Oppilaitoksemme opetuskulttuuri vaatii monilla aloilla hyvin paljon opiskelijalta itseohjautuvuutta, vastuun ottamista omista opinnoista ja laajoja tehtäviä. Tällaisilla opetuksen järjestelyillä vaaditaan jo aika paljon omatoimisuutta, jota läheskään kaikilla peruskoulusta tul-

leilla ei ole. Tämä saattaa näkyä myös opiskelumotivaation heikentymisenä.

Joillakin aloilla **jaksojärjestelmää** pidettiin hyvänä asiana. Sen avulla pystytään mm. opetusresursseja jakamaan tasaisemmin. Takalan (2004, 16) mukaan jaksojärjestelmät aiheuttavat hankaluuksia integroinnille. Jos vain yhteisiä aineita on samassa jaksossa, ne irroteetaan ammatillisista kokonaisuuksista ja ne heikentävät opiskelumotivaatiota. Meillä y-jaksojen sisällöissä on yritetty tarjota mahdollisuus myös ammatillisiin opintoihin vapaasti valittavilla opinnoilla yhteisen opetuksen jaksojen aikana.

Vierailujen yhteydessä syntyi idea, että yhteisten aineiden opettaja voisi lähteä ammatillisen opettajan mukaan työssäoppimispaikoille. Tämä voisi olla monella tavalla avartavaa ja kiinnostavaa. Samalla näkisi opiskelijoiden tulevia työpaikkoja ja tapaisi työpaikka ohjaajia. Ehkäpä heiltä saisi lisää ideoita opetukseen. Tämä voisi olla yksi mahdollisuus yhteisen opetuksen opettajalle toteuttaa oma työelämäjaksonsa tai osia siitä. Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän kehittämisasiakirjassa on määritelty, että jokainen vakinainen opettaja käy strategiajakson aikana 2005 - 2008 työelämäjaksolla (Pkky:n kehittämisasiakirja 2005 - 2008).

Jotkin ammatilliset yksiköt toivat esille, ettei ollut tarvittavia **tiloja** tai **välineitä** opetukseen. Suunnitelmallisuus puuttuu välineiden ja tilojen yhteiskäytöstä. Oikeanlaiset tilat ja välineet lisäävät huomattavasti opiskelijoiden opiskelumotivaatiota ja lisäävät vastuun ottamista omasta oppimisestaan ja kehittymisestään. (Packard N & Race P 2003, 40.)

Kulttuurialalta nousi esille, että yhteisissä aineissa opetus voisi olla sisällöllisesti perinteistä **perusopetusta**. Integraatio ammatilliseen ei ole välttämätöntä. Tämä mielestäni heijastaa jonkin verran asenteita, jotka vallitsevat yhteisten aineiden opetusta kohtaan oppilaitoskulttuurissa. Tarkoma (2004, 6) kuvaa hyvin, että yhteistyöstä ope-

tuksen suunnittelussa ja toteutuksessa lähtee liikkeelle se hedelmällinen integrointi, joka viime kädessä tukee opiskelijan oppimisprosessia.

3.2 Yhteenvetoa ainekohtaisesti

3.2.1 Kielet

Kielten opetuksessa integraatiokeinoiksi nousivat alakohtaisten sanastojen käyttö, käyttöohjeet, täsmäkappalevalinnat oppikirjassa ja ulkomaisten yhteistyöoppilaitosten hyödyntäminen. Käytännöllisemmät työtavat tukivat oppimista, esim. kielten tuntien pitäminen autenttisissa ympäristöissä laitteiden keskellä; aidon työn tekeminen – käyttökielenä englanti.

3.2.2 Liikunta ja terveystieteet

Liikunnassa olisi tärkeää nostaa opiskelijoiden fyysistä ja sosiaalista toimintakykyisyyttä. Monilla aloilla pidettiin opiskelijoiden sosiaalisten taitojen kohottamista tärkeänä. Liikuntaa toivottiin lisää opiskelujen aikana. Opiskelijan motivaatioon vaikuttamista painotettiin. Yhtenä keinona voisi olla opiskelujen alussa oleva info, jossa kerrotaan mahdollisuuksista liikkua Outokummussa ja ammattiopisto Outokummussa. Sisällöllisesti esitettiin mielenkiintoisia toiveita, esim. kiipeilykurssia esitystekniikan opiskelijoille.

Terveystieteiden opetuksessa sisällöiksi toivottiin taukoliikuntaa, ergonomi-aa ja työsuojelua. Terveystieteiden opetuksen sisältöjä voisi luontevasti integroida joihinkin ammatillisiin kursseihin.

3.2.3 Matemaattis-luonnontieteelliset aineet

Alakohtaisesti yritetään huomioida matematiikassa, fysiikassa ja kemiassa alojen erityistarpeita. Yhtymäkohdat ovatkin jo olleet suureksi osaksi tiedossa ja ne on pyritty huomioimaan aikaisemmin opetuksessa. Kurssien sisältöjä (matematiikka, fysiikka, kemia) tarkennetaan sen mukaan, mitä vierailuista tuli ilmi, esim. koneistajille fysiikkaan pyörimisliike, lähihoitajille matematiikkaan roomalaiset luvut ja kemiassa kaikille aloille työturvallisuutta.

3.2.4 Äidinkieli

Äidinkielen sisältöihin oli toiveena lisätä suullisen viestinnän osuutta, etenkin graafisen suunnittelun opiskelijoille. Esiin nousivat myös kielenhuollon tarpeet, tekstin tuottaminen sekä asiakaskirjeet sähköpostitse. Lisäksi toivottiin asiakirjojen opettamista sekä opinnäytetyönohjausta, jonka tulisi koskea myös niitä opiskelijoita, jotka eivät käy y-jaksoja.

Tekniikan koulutuksessa esille nousivat paitsi opinnäytetyön ohjaus myös oppimaan oppimisen taidot, esim. muistiinpanojen tekeminen ja laajempien tekstikokonaisuuksien lukeminen. Näitä kannattaisi harjoituttaa opiskelijoiden ensimmäisillä y-jaksoilla.

Yhteistyötä ammatillisten aineiden opettajiin pitäisi olla enemmän esim. raporttien suunnittelussa. Myös opinnäytetyön raportointivaiheessa saisi olla enemmän yhteistyötä.

3.2.5 Vapaasti valittavat opinnot

Kulttuurialalta nousi idea, että esimerkiksi kuvallisen ilmaisun tai tanssin opiskelijat voisivat pitää vapaasti valittavia opintoja oppilai-

toksemme muille opiskelijoille osana työssäoppimista tai omia opin-tojaan.

4 POHDINTA

Tärkeimmäksi vierailuiden ja työn anniksi minulla nousi yhteistyö ja sen tärkeys ja merkitys. Aidosta yhteistyöstä syntyy integrointia, joka tukee opiskelijan oppimisprosessia. Koulutusorganisaatiossa pitäisi oppia tuntemaan toisia, toisten työtä ja arvostaa sitä. Kaikkien pitää myös laajasti tuntea oppilaitoskulttuuria ja siinä vallitsevia käytänteitä mm. opetussuunnitelmia. Individualismin aikana on hyvin helppo nähdä vain itsensä ja omat tarpeensa ja pitää niitä pelkästään tärkeinä. Yhteistyön lisääntyminen edellyttääkin kaikkien eri toimijoiden kiinnostusta toisia ja toisten työtä kohtaan.

Yhteistyön lisääntymisen yhtenä suureena haasteena tulee olemaan aikapula. Mistä löydämme yhteistä aikaa suunnittelulle ja kehittämiselle? Talven aikana vierailuja sopiessa oli yllättävän vaikeata löytää yhteistä aikaa ammatillisten yksiköiden kanssa.

Osaamisen tunnistaminen antaa opiskelijalle mahdollisuuden saada yhteiset opinnot hyväksiluettua. Tällöin hänen y-jaksonsa saattaa muodostua hyvinkin pirstaleiseksi, mikä vaikuttaa hänen opiskelumotivaatioonsa yhteistä opetusta kohtaa. Meidän pitäisikin löytää keinoja, joilla pystymme nopeuttamaan niiden opiskelijoiden valmistumista. Tämä olisi yksi hyvä motivointi keino opiskelijalle.

Meillä on viisijaksojärjestelmä, jota on perusteltu sillä, että se mahdollistaa lukioyhteistyön. Tässä onkin ristiriita, jos se heikentää selkeästi integraatiota yhteisen opetuksen ja ammatillisen opetuksen välillä. Kumpaa pidetään tärkeämpänä? Lukioyhteistyö tulee lisääntymään, joten pitääkö meidän nähdä yhteiset opinnot enemmän

yleissivistävinä myös ammatillisessa koulutuksessa (jatko-opinnot, ylioppilastutkinto).

Osaamisen tunnistaminen antaa opiskelijoille mahdollisuuden saada yhteiset opinnot hyvinkin erilaisilla suorituksilla. Opiskelija, jolla on yhteiset opinnot suoritettu, jää ilman ammatillisiin sisältöihin integroituja yhteisiä opintoja. Tähän olisi tietysti kehiteltävissä näyttöihin perustava järjestelmä, jonka avulla opiskelija näyttää osaamisensa kyseisellä alalla.

Opettajien rajallinen kyky omaksua eri alojen erityistarpeita on yksi haaste monialaoppilaitoksessa. Lisäksi ryhmät, joissa on monilta eri aloilta opiskelijoita, tuovat haastetta integrointiin. Opiskelijat tulevat entistä haasteellisemmiksi, mikä kaventaa erilaisten opetusmenetelmien käyttöä.

Toki integraatio ammatillisten ja yhteisen opetuksen välillä on tärkeää, mutta sen kehittämiseen tarvitaan isoja muutoksia mm. opetussuunnitelmissa, jaksojärjestelmässä jne.

Mielestäni olemmekin nyt ammatillisen ja yhteisen opetuksen integroinnin ensimmäisessä vaiheessa. Olemme yrittäneet lisätä toistemme ja työmme tuntemusta ammatillisten yksiköiden välillä. Lisäksi yritämme omassa opetuksessamme huomioida parhaalla mahdollisella tavalla ammatillisia sisältöjä. Pidemmälle vietyinä integrointi voisi olla sitä, että yhteiset aineet liitettäisiin samanaikaisesti meneillään olevaan ammatilliseen projektiin, esimerkiksi työssäoppimiseen ja näyttöihin.

Yhteistyömme kehittäminen etenee niin, että ammatillisten aineiden opettajat vierailevat lukuvuoden 2006–2007 aikana yhteisten opintojen yksikössämme tutustuen meihin ja toimintaamme. Lisäksi opettajien tulevat työelämäjaksot on yksi keino kehittää pedagogiikkaa ja opetussuunnitelmia ammatillisen opetuksen näkökulmasta.

Toivottavasti jatkossa lisääntyvä yhteistyö tuo suunnitelmallisuutta myös tilojen, välineiden sekä henkilöstön yhteiskäytölle. Tällä voimme saavuttaa sekä tiloiltaan ja välineiltään motivoivimpia oppimisympäristöjä sekä taloudellisia etuja. Oppilaitoksessamme onkin lähdetty miettimään tilojen käytön tehostamiseksi uusia ratkaisuja.

Kehittämishankkeeni on opettanut minulle, miten tärkeää opetusala-
la on toisten työn tunteminen ja arvostaminen sekä opetussuunnitelmien tunteminen.

LÄHTEET

- Isoherranen, K. 2005. Moniammatillinen yhteistyö. Vantaa: WSOY.
- Koskela, H. 2003. Opiskelijoiden haasteellisuudesta ammattiopintoihin sitoutumisen substanssiteoriaa. Grounded theory -menetelmän soveltaminen ammattioppilaitoksen opettajien kuvauksiin opetettavistaan. Joensuu: Joensuun yliopistopaino.
- Packard N & Race P (toim.) 2003 Käytännön vinkkejä opetustyöhön Yrityssanoma Oy.
- Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä kehittämisasiakirja 2005–2008.
- Takala, T. 2004. Ammatillisen äidinkielen opetuksen haasteet ja integrointi. Teoksessa Ammatillinen ja äidinkielen integrointi. Toim. T. Takala & E. Tarkoma. Helsinki: Äidinkielen opettajain liitto, 10–20.
- Tarkoma, E. 2004. Alkusanat. Teoksessa Ammatillinen ja äidinkielen integrointi. Toim. T. Takala & E. Tarkoma. Helsinki: Äidinkielen opettajain liitto, 5 - 8.

(Liite1)**Yhteisten aineiden yksikkö****19.10.05**

Pasi Tahvanainen

Raportointiohje yhteisten aineiden opettajien ammatilliseen opetukseen tutustumisille

- Jokaisesta tutustumisesta opettaja laatii lyhyen kirjallisen raportin. Raportit palautetaan Pasille ja syksyn vierailuista pidetään ensimmäinen katsaus toteutumaan (kehittämisseminaari) joulukuussa.

Ajankohta**Ammatillisen yksikön/koulutuksen nimi****Osallistujat****Yksikön ja koulutuksen esittely**

- Kuvaus koulutuksesta ja toiminnasta

Yhteistyömahdollisuudet

- Opetukselliset ja sisällölliset yhteistyömahdollisuudet
- Laitteiston ja muun opetusvälineistön yhteiskäyttömahdollisuudet

Mitä meidän pitäisi tehdä seuraavaksi?

- Miten lähdemme yhdessä ammatillisen yksikön kanssa kehittämään yhteistyötä
- Millaisin keinoin ja menetelmin

Yhteenveto ja johtopäätöksiä

- Omassa opetuksessa huomioitavia yksikön opiskelijoiden erityispiirteitä
- Oman aineen sisältöjen integroinnin ja opetusjärjestelyjen kehittäminen
- Oman asiantuntijuuden laajentaminen ja kehittäminen

Muuta mielenkiintoista